S. M. Benita Prkačin

KRUNICA

umom i srcem

Zagreb - 1971.

S. M. Benita Prkačin

KRUNICA

UMOM I SRCEM

RAZMATRANJA ZA SVIH 15 OTAJSTAVA SV. KRUNICE

ZAGREB — 1971.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih vlasti

Izdala Provincija Školskih sestara sv. Franje
Patoci Bijelo Polje kod Mostara

POBOŽNIM ŠTOVATELJIMA MARIJINIM

U ovoj Marijinoj godini, željela sam dati svoj doprinos i pomoći onima, koji bi svoju ljubav prema Mariji htjeli još više produhoviti. Jedan od najsigurnijih putova prema tom cilju jest produhovljeno molenje svete krunice. U tu svrhu sastavljena su ova kratka razmatranja koja se mogu polako i s razmišljanjem pročitati prije svakog otajstva. Tako će se od krunice učiniti najsavršenija molitva uma i srca.

U svom ukazanju u Lurdu i u Fatimi Gospa je toplo preporučila molenje sv. Krunice. A to sigurno nije bez razloga.

I naš narod mnogo štuje Bl. Djevicu Mariju. Mnogo joj se moli i preporuča. Neka i ova mala knjižica pomogne da je još bolje upozna, da je više časti i zavoli te molitvom sv. Krunice zaziva poseban zagovor njezin i blagoslov Božji na sebe.

S. B. P.

RADOSNA OTAJSTVA

I

KOGA SI DJEVICE PO DUHU SVETOM ZAČELA...

U hramu se nije smatrala nikada većom od drugih. Dok je još tamo boravila, htjela je da bude jednaka svima. Duboko shvaćanje značenja Psalama, žar u molitvi i revnost u svima dužnostima, kao i velike kreposti, što su je u svemu resile, smatrala je posve »naravnim« i držala, da i svaka druga to posjeduje. Nije nikada nikoga osuđivala i sve pogreške što ih je opažala, nastojala je ispričati.

Glavne njezine kreposti bile su: velika poniznost i neizmjerni žar ljubavi prema Gospodinu. Upravo se zato osjećala sretna, što je učinila zavjet potpune čistoće, kako bi nesmetano uvijek mogla misliti na Onoga, koji joj je ispunjao cijelo srce i dušu i o kome proroci tako divno i zanosno pišu.

Vrijeme boravka u hramu je isteklo i morala se povratiti u kuću roditelja u Nazaret. Težak je bio rastanak s hramom, no njezina odanost volji Svevišnjega ravnala je taj osjećaj, pa i u očinskom domu osjećala je blizinu Onoga, kojemu

je jedino pripadala i kojemu je htjela biti službenica cijeloga svog života.

NAZARET

Lijep je proljetni dan. Sunce pozlaćuje zemlju a proljetni lahor nježno treperi zelenim lišćem, što se tek iz mladih pupova razvilo. Sitni su grmovi već procvali i njihov miris sa cvijetom jorgovana napunja čisti i svježi proljetni zrak. Sve kao da se nekom posebno srećom smiješi...

U Marijinoj duši također sve svijetli i diše mirisnim proljećem. Puna je zahvalnosti Bogu, da se zaruke s Josipom tako lijepo zaključile prema njezinu zavjetu... Danas je u svojoj skromnoj kućici zabavljena promatranjem vjerskih tajna i molitvom. Najednom zasja mala sobica dosad neviđenim sjajem... Nebeski glasnik stade pred njom i pozdravi je riječima: »Zdravo, milosti puna! Gospodin s Tobom...«

Duša posve uronjena u Boga ne poznaje zemaljskog straha. Ipak se ona prestraši od riječi anđela. Zato joj ih on odmah objasni: »Ne boj se Marijo, jer si našla milost kod Boga, ti ćeš začeti i roditi Sina i nadjeni mu ime ISUS. On će biti velik i nazvat će se Sin Previšnjega. Gospodin će mu dati prijestolje njegova oca

Davida. On će vladati kućom Jakovljevom dovijeka.« (Lk. 1, 28—33)

A sada tek nasta sukob u Marijinoj duši... Kako ostati vjerna svom zavjetu čistoće, kojim se je zauvijek odrekla materinstva i sadanje poruke s neba, a koja joj izražava volju Svevišnjega? To mora reći anđelu jer je bila suviše ponizna, da bi sama riješila ovu poteškoću. Zato mu smjerno reče: »Kako će to biti, kad ne poznam muža?«

Nebeski glasnik joj sada svečano objasni neizmjerno veliku odluku Gospodinovu, koja će ostaviti netaknut njezin zavjet djevičanstva. I da potkrijepi uvjerenje o Božijoj svemogućnosti, reče joj i o njezinoj rođakinji Elizabeti, ženi, već u odmaklim godinama, da će je Bog obdariti sinom. Na te riječi skromna djevica puna predanosti volji Božjoj, puna vjere, ufanja i ljubavi u svoj poniznosti svojoj svjesno i kratko reče:

»Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« (Lk. 1, 18)

1 Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

II

KOGA SI DJEVICE IDUĆI ELIZABETI U POHODE NOSILA

Prečista Djevica, nakon što je anđeo s dubokim poklonom iščezao, ostala je sva udubljena u slatku i veliku tajnu Utjelovljenja... Duboki mir s neizmjernom srećom u duši dozivao joj je neprestano misao i budio svijest ujedinjenja s Onim, za koga je jedino živjela. Taj ju je osjećaj pratio i kroz cijeli život, ali se on sada povećao, te je mogla i prije sv. Pavla reći: »Živim, ali ne ja, nego Krist živi u meni!«

Duboko sagnuta pred Veličanstvom Božjim, zahvaljivala je u dubini duše za sve milosti. Riječi nema. Duh govori Duhu i to je rječitije i više nego ikakva riječ.

Ali sada se najednom trgne. Plemenita duša i u časovima najveće sreće zaboravlja na se. Pa Elizabeta, njezina rođakinja, primila je veliku milost. Njoj je dobro poznato kako su čitav život ona i Joakim željeli tu milost i molili za nju, ali kao da ih Nebo nije čulo... A sada, u već toj odmakloj dobi obdarit će ih djetetom Bog, kojemu je sve moguće. — Ali kako će ona sada

svoje poslove domaćice svršavati? — Pomislivši na to, odmah se odluči poći joj u pomoć.

Zora je potjerala noćni mrak. Prve sunčane zrake već se javljaju i sipaju svoje zlato po raskošnoj zeleni. Marija se već spremila i žurnim korakom polazi u judejske gore da potraži svoju sretnu rođakinju. Ptičice kao da se natječu, koja će ljepše pozdraviti na putu Onu, koja će se jednom zvati »Kraljica svijeta«, dakle i sve prirode, svemira i svega što je u njemu!

Marija je sva prodahnuta dubokom misli na prisutnost Onoga, koji joj je ispunio srce i dušu, a s kim je sada i stvarno združena, jer ga već nosi na ovom svom prvom sretnom putu nakon Utjelovljenja.

I sada razmišlja. Kao da čita, jasna su joj sva proroštva. Razumije, da je eto već došlo ono sretno doba, za kojim je njezin narod stoljeća i stoljeća čeznuo. I tisuće su godina trebale proći dok se nebo smilovalo. Koliko je i sama Marija molila za dolazak Mesije i željela ga, to samo On zna... A sada?!

Ali ne, ponizna Djevica neće reći nikome svoje tajne. Ne, nikome! — A Josip? Što će on reći?... Da li da njemu kaže? — O ne! Pustit će sve u ruke Božje, a On će urediti i učiniti sve što hoće. Ta ona je samo sredstvo u rukama

njegovim, samo ponizna službenica Gospodnja... I išla je mirno dalje.

Lagani udar na vratima i već se otvaraju. Njezina stara teta, koja se je krila već mjesecima od susjeda, dolazi preda nju... U isti čas je obasja svjetlo i ona spazivši tajnu Providnosti, nema više tajne za Onu, koja joj dolazi zajedno s Početnikom života. Zato usklikne: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen Plod utrobe tvoje! Odakle meni ta milost, da Majka moga Gospodina dolazi k meni?!...« Pa opet: »Blago tebi jer si vjerovala i ispunit će se sve što ti je rekao Gospodin.« (Lk. 1, 43—45)

A Marija? Videći prozrenu njezinu tajnu, nema više razloga da je pred Elizabetom krije, te nabujali osjećaji kao da prekipiše iz punog srca zahvalnosti i ljubavi prema Bogu. Iz njega, kao iz najčistijega izvora, izli se u bujici osjećaja divni: »Magnifikat« — »Veliča duša moja Gospodina!« Magnifikat hvale i slave Bogu i sreće jedne duše, koja ništa do poniznosti ne pripisuje sebi. Tako se iz toga najčistijega srca izli kao spontano:

»Veliča duša moja Gospodina i obradova se duh moj u Bogu spasu mojemu.

Što pogleda na poniznost službenice svoje jer evo — odsad će me blaženom zvati svi naraštaji.

Jer mi učini velike stvari Onaj, koji je moguće i čije je ime sveto. — I milosrđe njegovo od koljena do koljena onima koji ga se boje.

Učini silna djela mišicom svojom — raspršI ohole u misli srca njihova.

Zbaci mogućnike s prijestolja i podiže ponizne. Gladne napuni dobara, a bogate otpusti prazne. Primi Izraela slugu svojega, spomenuvši se milosrđa svoga.

Kao što je govorio ocima našim, Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka...«

1 Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

III

KOGA SI DJEVICE U BETLEHEMU RODILA

»I ti Betleheme zemljo Judina, ti nipošto nisi najmanji među Judinim gradovima, jer će iz tebe izaći Vođa koji će vladati nad mojim narodom izraelom...« (Mt. 2, 6,)

Duboki mrak je pokrivao zemlju. Mrak duša. Stoljeća jedno za drugim... Nebo kao da se je zatvorilo, kao da se nije brinulo za zemlju. Kao da nije slušalo brojne vapaje što su se s nje dizale za pomoć i svjetlo.

Ipak je po koji put nebeska zraka prodrla odozgor i rasvijetlila duše. Poslan je na svijet po koji prorok, koji bi budio nadu u obećanog Spasitelja. Ali, jer je on ujedno i korio tadanje mane ljudi, obično nije bio dobro primljen, pa je često morao i životom platiti svoju »misiju«. No bez obzira na to, proroci su vršili u izraelskom narodu svoje poslanstvo, a preko njega i u cijelom svijetu. Preko njih je naviještena i Djevica, čiji će dolazak na ovu zemlju biti usko spojen s dolaskom Mesije.

Primakla se »punina vremena«. Djevica već živi skromno u Nazaretu i nakon primljene najuzvišenije Tajne. Sv. Josip, njezin zaručnik, prošao je strahovitu kušnju prije nego je spoznao tajnu Utjelovljenja... A tada se je dao svom dušom da služi Gospi i Onome, koji će preko nje doći na svijet.

Car August traži popis svih svojih pripadnika, svih stanovnika velikog rimskog carstva. On tako nesvjesno ispunja odredbe Providnosti i njezinih planova. Znači i Marija s Josipom treba da ide u Betlehem, jer pripadaju Davidovu plemenu.

Zimsko doba, teškoće putovanja... Mnogoj bi duši mogla doći misao: pa zašto taj put nije mogao biti prije ili što se on ne odgodi? — Ali Ona, koja je razumjela Pisma, koja je znala da je pleme Judino bilo posebno obdareno i da će »žezlo izaći iz kuće Davidove« — da će mali Betlehem pronijeti slavu dolaska Spasiteljeva, nije se bunila. Odana u volju Božju, polazi na teški i daleki put.

Stigli su konačno na cilj svoga putovanja. Već su u Betlehemu, ali sve je prepuno stranaca pa uzalud traže mjesta. Svaki zakutak je već zauzet. A možda je i njeno bremenito stanje neke navelo da ih ne prime. Ali i taj neuspjeh u traženju stana, nju ne uznemiruje. Težak joj je i bolan, ali šuti. Tako eto Onaj, koji kasnije neće imati »gdje da glavu sklone« nema ni prikladna mjesta gdje da dođe na svijet — da ga spasi...

A ipak su našli mjesto! Štalu! Istina, u njoj su još životinje, ali to njih, najsvetije na zemlji, ne smeta. — Da, ovdje, upravo ovdje dolazi na svijet Spasitelj, dolazi Mesija da taj svijet spasi, da ga otkupi od grijeha. I nad tom će štalicom zasjati zvijezda i dozvati kraljeve iz udaljenih zemalja, da mu se poklone.

I dok svijet spava mirnim snom u svojim kućama, pa i u nedalekom mjestancu, dok još malo tko bdije, jer je već davno i duboka noć prekrila svojim tamnim plaštem zemlju, presveta Djevica i Majka sva zanešena u duboku tajnu: ljubavi, sreće i mira, porodila je Djetešce, povila ga u pelenice i položila u — jasle na slamu... Prva mu je bila dostojan poklonik, a zatim i sveti Josip, njegov budući hranitelj.

Vani duboka tama. Odjednom je rasvijetli moćno svjetlo a pjesma anđela napuni betlehemsko polje radošću i mirom, pa dovodi siromašne pastire da se klanjaju svome siromašnom Kralju. On razumije njih i oni će razumjeti Njega! To su bile one prve sretne duše, koje su

počašćene time da prve saznaju za dolazak Mesije.

A kako su saznali? Najprije ih je prepao veliki sjaj svjetla koje je čitavo polje obasjalo, i pojava anđela, a zatim su te priproste duše čule i razumjele anđeoski glas:
»Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje...«

I dok su oni u nekom blaženom drhtaju snebivajući se od čuda, zatvarali i otvarali oči i zaklanjali ih rukama, jedan anđeo lebdeći nad njima reče im slatkim glasom:

»Ne bojte se! Javljam vam veliku radost, jer evo vam se danas u gradu Davidovu radio Spasitelj — Krist Gospodin. I eno naći ćete Dijete povito u pelenice gdje leži u jaslama!« (Lk. 2, 11—12)

Od ove blagoslavljene Noći, svaki nam Božić dočarava te sretne i vesele trenutke i budi u našim dušama sreću i mir, kojeg je samo tajna božićne noći mogla donijeti na zemlju. Ona nas u duhu povezuje s Malim Isusom, te i mi nekako i veliki i mali postajemo kao djeca i osjetimo čistu radost djetinjih dana... Tada, posebno za tih svetih trenutaka, mislimo na sve svoje, na sve mile i drage, jer znamo da i oni misle na

nas. Ti sveti tajanstveni časovi spajaju naše duše... Tada, uistinu osjetimo da se: »Ljubav Božja izlila u srcima našim po Duhu Svetom, koji nam je dan.« (Rim 5, 5)

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu

IV

KOGA SI DJEVICE U HRAMU PRIKAZALA

»Sad otpusti slugu svoga Gospodina po riječi svojoj u miru, jer vidješe oči moje spasenje tvoje... (Lk. 2, 29)

Tako je uskliknuo pobožni starac Šimun, kad je vidio malog Isusa i primio ga na svoje ruke. Rasvijetljen od Duha Svetoga upoznao je, da je to ono Dijete, koje ima doći i kojega su proroci već davno navijestili.

Bl. Djevica Marija bila je svjesna čija je Majka. Znala je da propis zakona ne veže ni nju ni njezina Sina, jer je On veći od zakona. Ali ona to hoće, kao što će i njezin Sin vršiti sve ono što zakon propisuje. Ona ne želi biti ni upadna, a da ne bi koga i sablaznila, hoće da se u svemu izjednači s drugim ženama. Ide dakle u hram nakon 40 dana poslije poroda, kako je tražio Mojsijev zakon. Prinosi dva goluba kao žrtvu, da otkupi svoga Prvorođenca...

Prikazuje ga Ocu kao najdragocjeniju žrtvu za otkup svijeta. Prikazuje ga ona i sa svoje

strane, jer želi da Spasitelj izvrši potpuno svoje poslanstvo, bez obzira na to, što njezino majčinsko srce već unaprijed osjeća bol rastanka... A posebna bol, tuga i strah prodiru u ovo nježno srce kad promatra proročanstva Izaije i drugih proroka, koji navješćuju stradanja obećanog Mesije...

Ali to sve Ona, najnježnije Djevica i Majka zatomljuje u sebi, jer hoće da do kraja ustraje kao prava »službenica Gospodinova« vršeći njegovu svetu volju u svemu.

Ispunjujući tu volju, došla je eto i danas u hram. Ona i sv. Josip prikazali su djetešce Isusa Nebeskom Ocu. Bio je to divan primjer vršenja vjerskih dužnosti! Ona, koja nije imala ljage grijeha na sebi, uz pratnju svoga djevičanskog zaručnika, dolazi da se podvrgne zakonu o očišćenju... Donijeli su božanskog Sina, koji je došao na ovaj svijet jedino zato da izvrši volju svoga Nebeskog Oca, da mu i kao čovjek služi u svemu i život svoj da dade kao otkup za mnoge. — Ali sada ga eto ipak otkupljuju s dva golubića. Njegova žrtva i njegovo poslanstvo treba da završi jednom na Kalvariji, a ne u židovskom hramu.

U ovoj revnosti i najsavjesnijem ispunjavanju zakona vidimo divan primjer svih kršćana, kako treba propise svoje vjere poznavati i potpuno ih vršiti. Nije dosta biti samo upisan u Maticu krštenih, jer to je biti kršćanin samo po imenu.

Molimo našu Gospu da upoznamo pravo svoju vjeru i da po njoj živimo što savršenije.

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu

V

KOGA SI DJEVICE U HRAMU NAŠLA

Od dana divne poruke nebeska Gospa je bila neizrecivo sretna. Tu sreću, taj mir, ne možemo mi obični smrtnici razumjeti. I prije toga — Djevica bez grijeha začeta — bila je posebno vlasništvo i najmiliji stvor svoga Stvoritelja. A onda kad se je i tjelesno združila s njim njezina sreća kao da je rasla, kako je rastao i njezin Sin.

U svetoj nazaretskoj obitelji bio je više nego zemaljski raj! Tu je bio Sin Božji, njegova presveta Majka, sv. Josip njegov hranitelj. Sve tri osobe bile su pune neizmjerne ljubavi, sreće i štovanja jedne prema drugoj. Marija je bila puna neizrecive radosti, zato je žrtve svakidašnjeg života ukoliko bi i došle, podnosila odano i s ljubavlju prema Onome, koji ih je pripustio.

Jednoga se dana ipak nadvio težak oblak na čisto nebo Marijine duše. Bio je uistinu težak...

Svaki pravi Izraelac bio je dužan hodočastiti u jeruzalemski hram za vrijeme velikih svetko-

vina, posebno za Pashu. Da li je sv. Obitelj išla tom prigodom s malim Isusom više puta, sv. Pismo ne spominje ništa. Kaže samo: »Svake godine su njegovi roditelji išli u Jeruzalim o blagdanu Vazma. (Lk. 2, 41) Dalje stoji u Evanđelju samo njihov pohod kad je Isusu bilo 12 godina. A upravo s tim pohodom bila je spojena i ona Marijina velika teškoća. U Evanđelju stoji:

»Kad je Isusu bilo 12 godina pođe s njima prema običaju blagdana. Kada prođe vrijeme oni se vrate a dječak Isus ostane u Jeruzalemu bez znanja svojih roditelja. Misleći da je među suputnicima, odu dan hoda te ga počnu tražiti među rodbinom i znancima. Kako ga ne nađu vrate se u Jeruzalem tražeći ga.« (Lk. 2,—46)

Koliku je žalost osjetilo nježno majčino srce kad je vidjela da Sina nema... Kolika je briga i bol snašla njegova hranitelja... Odmah su se digli, nema umora kad srce ne da mira, kad duša željno traži Onoga, koga je, makar i bez svoje krivnje izgubila.

Eno ih, vraćaju se. Zagledaju prolaznike koji su sve rjeđi i zapitkuju osobito dječake kad ih susretnu na putu. Gledaju na sve strane ali uzalud. Isusa nema.

Koliko suza, koliko molitava i tihih uzdaha se vinulo iz srca prečiste Majke... Izrazi čežnje

u »Pjesmi nad pjesmama« još su uvijek preslabi a da bi mogli izraziti najdublju čežnju Majke za svojim Jedincem. Dolaze joj na pamet i riječi starca Šimuna: »I tebi će mač probosti dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca... (Lk. 2, 35) — »Je li to ovo?« pita se. Ili, zar može biti nešto gore... teže...?

Ali kad se ta bol pretvorila u isto tako neizmjernu radost, kad je ugledala svoga Sina u hramu među učiteljima, sve je u isti čas zaboravila! Pa i onaj mili prigovor: »Moje dijete, zašto nam ovo učini? Tvoj otac i ja s bolom smo te tražili...« (Lk. 2, 48) u koji je zavila svu majčinsku brigu i ljubav, brzo je zaboravila. Isus je opet bio uz nju! I Gospina sreća i mir opet su bili nepomućeni. Nastavio se njihov obiteljski život mira i ljubavi u tihoj nazaretskoj kućici, gdje je Isus s njima došao i »bio im poslušan«, kako kaže sv. Pismo.

O Nebeska Majko! Radi one neizmjerne sreće što si je osjetila kad si ponovno našla svoga Sina u hramu, isprosi nam milost, da ga i mi, ako ga izgubimo, uporno tražimo sve dok ga ne nađemo i da nemamo mira, dok ponovno njegova milost i ljubav ne obasja našu dušu!

Očenaš... 10 Zdravo Marijo... 1 Slava Ocu...

ŽALOSNA OTAJSTVA

I

KOJI SE ZA NAS KRVLJU ZNOJIO...

Kroz čitav život Marija je ostala odana Bogu. A kako i ne bi uz »puninu milosti«, uz divno nebo što je uvijek boravilo u toj duši i u raju tihe i svete nazaretske kućice.

Pa ipak ti lijepi dani su prošli... Već smrt sv. Josipa prouzrokovala je naravnu bol rastanka, mada ipak duboku odanost nije pomutila.

A onda je došao najbolniji čas rastanka sa Sinom... Ta žrtva, ta patnja duše, mogla se je darovati samo Bogu, koji je dao snage za to...

Isus je bez sumnje u tišini nazaretskoj mnogo puta, posebno za tihih jesenskih večeri, pripravljao svoju Majku na taj bolni čas što ju je čekao. Sv. Pismo, sve proroke, osobito ono što se odnosilo na Njegovo poslanje, sam je imao uvijek pred očima. »Krstom imam biti kršten i kako mi je teško dok se ne ispuni...« (Lk. 12, 50) rekao je kasnije jednom prigodom apostolima. A tako je sigurno pojedine stvari iznosio i pred Majkom, koja je kao najbolja učenica

shvaćala i duboko u dušu usađivala velike tajne nacrta Providnosti, a kao ponizna službenica pokoravala im se već unaprijed.

Za vrijeme posljednje večere sv. Evanđelje ne spominje Mariju Majku Isusovu. Božanski Sada se od nje dijeli posve ulijevajući joj sve tišinu Nazareta, ostavio je i nju, premilu Majku. Sada se od nje dijeli posve ulijevajući joj sve više i više snage da zajedno s njim prikazuje žrtvu za spasenje svijeta.

U svojoj najvećoj duhovnoj borbi, u neizrecivoj tjeskobi i boli srca i duše u Getsemaniju nije htio da bude ona uza Nj... Trpjela bi previše a i Njemu bi teže bilo... Njegove nutarnje boli razumije samo Otac, čijoj se volji pokorava, mada srce krvari pri tom. Sva strahota i gnjusoba grijeha, sva pakost i sve zlo od početka svijeta do njegova svršetka, sve je to previše strašno u usporedbi s Najsvetijim, sve je to preteško da se uzima taj teret kao svoj umjesto onih koji ga zaslužuju.. .

A onda preduboka žalost što je budi pogled na ljudsku nezahvalnost za onu neizmjernu ljubav, pa svijest da će se ipak mnoge duše kraj svega toga izgubiti, jer se neće htjeti poslužiti milostima, koje će im njegovo trpljenje pribaviti. Kolika bol, kolika patnja Utjeloviteljenog Boga, patnja u duši i srcu, koja mu izbija i na

površinu tijela u krvavom znoju... Da, On se znojio krvavim znojem radi nas. Sv. Evanđelje kaže: »U smrtnoj borbi u Getsemaniju molio je: Oče, ako hoćeš otkloni ovaj kalež od mene! Ali neka ne bude moja, nego tvoja volja! Tada mu se ukaza anđeo s neba i počne ga hrabriti. Kad se nađe u smrtnoj borbi još je žarče molio, a znoj mu postade kao guste kaplje krvi, što padahu na zemlju.« (Lk. 22, 42—45)

Jednom je Bog rekao Adamu u zemaljskom raju da će u znoju lica svoga jesti kruh svoj. A evo, Njegov Sin u krvavom znoju lica svoga zaslužuje snagu svoj Adamovoj djeci, da im njihov znoj bude zaslužan i dovede ih jednom preko patnja zemaljskoga života k njegovu cilju u vječno blaženstvo.

»Oče, ako je moguće neka me mimoiđe kalež ovaj...« vapije čovječja narav Božanskoga Sina, ali ljubav prema dušama, a posebno prema volji Oca nadodaje: »ali ne moja, nego volja tvoja neka bude! (Mt. 26, 39)

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

II

KOJI JE ZA NAS BIO BIČEVAN...

Okrutno bičevanje bilo je kazna u starih poganskih naroda za neposlušne robove. Kako je strašna bila tada razlika među ljudima... Kako je bila nepoznata ljubav prema bližnjemu... Dok su se jedni gostili i opijali raskošnim životom do iznemoglosti, drugi su dotle trpjeli najstrašnije muke. U duši tama, volja bez snage, i tko se ne zna pretvarati i laskati svojim gospodarima i gospodaricama, zlo i naopako. U shvaćanju većine tadanjih naroda rob je vrijedio kao životinja. A rob je mogao postati i svaki onaj tko je u ratu bio zarobljen. Strašan je to bio život.

I upravo to, što je najviše ponizivalo dostojanstvo čovjeka ,naš je Spasitelj htio iskusiti na sebi. Htio se izjednačiti ne s čovjekom, nego s onima koji nisu ni smatrani ljudima.

»Ako mene tražite, pustite ove neka idu.« (Iv. 18, 8) Tim je riječima božanski Učitelj sačuvao svoje učenike i onda se predao svojim mučite-

ljima, a usto je primijetio: »Uvijek sam bio s vama i niste me uhvatili, ali ovo je čas tame.« (Lk. 22, 53)

I uistinu u tami duha nisu ni znali, ni vidjeli što rade. Strast, mržnja i osveta zaslijepila ih je da su od mrskih pogana tražili najstrašniju kaznu za Onoga, koji je jedini do tada svakom bez razlike pomogao. I upravo je zato stekao simpatiju naroda. Ali svjetina je nestalna i uvijek izgledaju na ovome svijetu jači oni koji su: glasniji, brži i lukaviji. Noć tame...

Spasitelja su vodili: Ani, Kajfi, Herodu, potezali na sve strane i sve im je uspijevalo osim naći svjedočanstva da Ga optuže i osude. Tada su se pobrinuli za krive svjedoke, jer uspjeti se mora. Ali ni ti se svjedoci nisu među sobom slagali u svojim izjavama. Zato je bila velika borba s Pilatom, upraviteljem židovske zemlje.

On, iako poganin, spoznao je ipak da je Isus nevin i branio se krive osude. Ali strast ne popušta. Svi pokušaji da Ga oslobodi, bili su bez uspjeha.

Tada Pilat, nadajući se da će time zadovoljiti Židove, naredi da se Isus bičuje...

Pri toj strašnoj i okrutnoj kazni Gospa sigurno opet nije bila prisutna. Ta puklo bi joj srce od bola... Surovi vojnici podbadani od

drugih, a najviše od zlih duhova, čije su oruđe i bili, udarali su bez milosrđa po presv. tijelu Kristovu. Njegova strpljiva šutnja i tek koji bolni uzdah što se nehotice vinuo, još ih je više dražio, jer su navikli da žrtve viču, jàuču i proklinju. Oni bi možda u tome uživali, zato su mislili da slabo udaraju... A priča se da je sam njihov stotnik, kad nije mogao to više gledati, skočio i presjekao konope kojima je Spasitelj bio vezan uza stup. Tada se je izmrcvareno tijelo srušilo na zemlju, kao jedno krvavo klupko...

Zaista je pravo imao prorok David koji je gledajući u duhu sve ovo stotine i stotine godina prije, stavio u Spasiteljeva usta riječi: »JA SAM KAO CRV A NE ČOVJEK, LJUDSKI IZMET I PREZIR NARODA, SVI KOJI GLEDAJU RUGAJU MI SE, ZIJEVAJU NA ME I MAŠU GLAVOM...«

A slično i prorok Izaija govori:

»Nema na njemu više obličja ni ljepote. Kad ga gledamo, nema izgleda da ga poželimo: On je najprezreniji među ljudima, čovjek patnik, izmučen bolima tako, da odvraćamo od njega lice, prezren i držimo ga za ništa. A ipak On je preuzeo na sebe naše boli, a mi ga smatramo gubavcem, koga je Bog udario i ponizio. On je izranjen radi naših opačina, satrven poradi naših

grijeha. Radi našega pomirenja On je kažnjen i pomoću njegovih modrica, mi se izliječismo...« (Iz. 534, 2—5)

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i Slava Ocu.

III

KOJI JE ZA NAS BIO TRNJEM OKRUNJEN...

»Trnjem i korovom će ti zemlja rađati, s trudom ćeš jesti s nje kruh svoj...« rekao je jednom Gospodin Bog Adamu u raju zemaljskom nakon njegova grijeha. (Mojs. 1, 3, 17—19)

Da, trnje je kao simbol prokletstva imalo biti nagrada za prvi grijeh na zemlji. Ali trnje i baš trnje izabrao je i naš Božanski Spasitelj, da bude kao dio naknade za taj i druge grijehe.

Nakon strašnog bičevanja podigli su vojnici krvavog Spasitelja sa zemlje i sjeli ga na stolicu. Čuvši da je »htio biti kralj«, bili su do skrajnosti razjareni ovi, tobože vjerni podanici rimskog cara. — Jasno, oni nisu imali pojma kako se je Isus sakrio, kad ga je svjetina na silu htjela učiniti kraljem. — Sad dođoše na groznu misao: trebamo ga okruniti! A čime? Trnjem... Tako su htjeli da izrugaju njegovu kraljevsku čast ovi surovi vojnici, koji nisu znali što rade. Strast je slijepa.

S druge strane Bož. Spasitelj htio je da primi ovo oštro trnje u svoju svetu glavu, kako bi ne samo zadovoljio za naše bezbrojne slabe, griješne i nepristojne misli ,nego i zato, da bude jednom pogled na križ spasenja — potpun.

Nekoliko vojnika brzo ode malo dalje od Pilatove palače potražiše grančica trnja s dugim bodljikama, kako već na istoku raste. Saviše ih u obliku krune i metnuše Spasitelju na glavu služeći se pritom štapovima da se trnje što bolje zabode i ostane na glavi. Tada ga još ogrnuše nekom crvenom vojničkom kabanicom, koja je trebala poslužiti kao grimizni kraljevski plašt. Još mu dadoše u ruku trstiku — kao kraljevsko žezlo... Doslovno stoji u sv. Evanđelju: »A vojnici spletoše vijenac od trnja, metnu mu ga na glavu i zaogrnu ga skrletnim plaštem i pristupili su k njemu i govorili: Zdravo Kralju Židovski!« (Iv. 19, 2—3)

Može li se zamisliti gora i strašnija uvreda nego je ovo postupanje sa Kraljem kraljeva? Potpuno izmrcvaren od bičevanja, okrunjen strašnom trnovom krunom, rugaju mu se i ismjehuju ga na sve načine... Domala će primiti i konačnu smrtu osudu i sam ponijeti križ na Kalvariju, a sada — da ga se još malo ovako nagledaju...

A Spasitelj? Sve je to On šuteći primao očima napola zatvorenim od bola, a što je mislio?

Njegove Majke sigurno ni tu nije bilo. Vjerojatno Isus nije htio da bude prisutna najnježnija Majka pri pojedinostima njegove muke, htio ju je bar od nečega poštedjeti. A biće joj dosta i previše, kad ga susretne na križnom putu a i kasnije stajanje pod križem.

Ali Majka, koja je cijeli svoj život u duhu predviđala muku svoga Sina, sada je na poseban način predosjećala i naslućivala ono što se događa i što trpi njezin Sin...

U pobožnoj pjesmi »Gospin plač« što se u nekim našim krajevima posebno u Bosni i Hercegovini pjeva, pa i u nekim crkvama na veliki Petak, pobožni pjesnik veli da je Ivan, kad je vidio kako se muka Učiteljeva odvija, otrčao Majci i to javio. Nju, iako je to strahovito pogodilo, nije nimalo iznenadilo... Sjetila se bez sumnje riječi svoga Sina u Nazaretu, koji ju je na te strašne stvari već onda pripremao, ali uvijek dodajući, da je to volja Božja, da će to biti na njegovu slavu i spasenje duša.

Isusova trnjem okrunjena glava treba da bude ispit naše savjesti. Ali i naša utjeha! U časovima najveće borbe, najvećeg trpljenja na zemlji, kad ne postoji ljudska riječ koja bi nas

mogla utješiti, ili nema te riječi, pogled na Spasiteljevu trnjem okrunjenu glavu — njegov pogled što ispod trnja prodire u duše, ma da se riječi i ne čuju — donosi: mir, utjehu, snagu i svjetlo!

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu

IV

KOJI JE ZA NAS TEŠKI KRIŽ NOSIO...

Na neusporedivo teškom križnom putu bio je bez sumnje najbolniji čas »susret« Majke i Sina...

Tko bi mogao dokučiti strahovitu bol majčina srca pri pogledu na zgrbljeno, krvavo tijelo Sina pod teškim križem, na njegovu trnjem okrunjenu glavu...

Strašan je to bio čas, koga ljudsko srce nikada dovoljno shvatiti i razumjeti neće...

Duboko bolan je bio taj susret za Spasitelja. Njegovo plemenito srce sigurno je lakše podnijelo izrugivanje i patnju što su mu je zadavali surovi vojnici, lakše težinu križa pa i svu nezahvalnost ljudi, nego blagi pogled prežalosne Majke, pogled pun sućuti i bola, pun neizmjerne ljubavi.

I tek što su izmijenili taj pogled možda su usne tek nečujno prošaptale: »Majko!« — »Sine« više nije bilo moguće jer su srca i previše kr-

varila... A u to su pritrčali i oni, koji nisu htjeli da ga što ometa na putu u smrt i Majka se morala brzo ukloniti. Ali s kakvom boli?...

Najviše što je paralo njezino materinsko srce bilo je to, što nije mogla pomoći svome ljubljenom Sinu, pa mu ni za čas olakotiti breme križa... Njezini tihi uzdasi, njezina duboka bol, prodirali su u nebo i tražili pomoć za Sina i za Nju samu da bi mogli dovršiti djelo spasenja... I sigurno se njezinoj molbi ima pripisati junaštvo jedne žene, koja je neustrašivo prišla i pružila Božanskom Spasitelju rubac, da otare svoje krvavo lice... Tako je sv. Veronika učinila ono, što Majka u onom kratkom trenutku nije bila u stanju učiniti. — A Spasitelj je primio taj rubac. Nije ga odbio, kao što će kasnije odbiti gorko piće, koje mu je bilo ponuđeno da njime bar malo ublaži bol. Ne, nije ga odbio, kako bi se očekivalo, ni zato, što mu ga pruža jedna žena iz naroda, koji ga predaje u smrt.

Razumio je sućut, pažnju i plemenitu hrabrost kojom mu se to nudi i njegovo priznanje bila je slika što ju je ostavio na istom rupcu, a koja je ovjekovječila ovaj događaj.

I Šimun je naplatio njegovu pomoć. On mu je, istina, nije svesrdno ponudio kao Veronika svoj rubac, ali je kasnije ipak dragovoljno i s velikom sućuti pomogao nositi mu križ. Kasnije postade kršćanin i veliki sljedbenik Kristov. Tako Spasitelj ne ostaje nikom dužan.

Isto tako ni za sućut pobožnih jeruzalemskih žena koje su plakale gledajući ga u toj golemoj patnji, nije ostao hladan u svoj svojoj muci, umoru i smrtnoj tjeskobi. Zaboravlja na se i gledajući u duhu sve patnje što će doći na ovaj narod čije su vođe tako bahato pred Pilatom vikale: »Krv njegova na nas i na djecu našu...« (Mt. 27, 25), opominje ih na pokoru za vlastite grijehe i za grijehe svoga naroda.

Bit će kažnjeni upravo u onome čega se najviše boje: izgubit će ne samo državu nego i ono malo samostalnosti i prava što su još imali. — Sve je to već prije rekao apostolima polazeći iz Jeruzalema u Betaniju, kad su mu pokazali hram. Diveći se umjetnosti graditelja, a valjda su mu htjeli i misli odvratiti od nezahvalnih Židova s kojima se malo prije prepirao, rekli su: »Učitelju, gledaj! Kakvo li kamenje, kakve li zgrade!« A On odgovori: »Vidite li ove goleme zgrade? Uistinu vam kažem, ni kamen na kamenu neće ostati, sve će se srušiti!« (Mk. 13, 2) A kad je malo dalje sjeo na Maslinskoj gori, učenici ga povjerljivo upitaše: »Kad će se to dogoditi?« Oni su mislili da hram ne može propasti prije svršetka svijeta. On im je jasno rekao o propasti Jeruzalema i svim znakovima

što će se prije toga zbiti. A sada eto zorno kaže i ženama upućujući ih tako na kajanje, kako bi barem poslije progledale i spasile dušu.

Težak je bio taj križni put... Ta od umora, gubitka krvi, opće iscrpljenosti i boli, padao je Spasitelj tri puta pod križem. Ali se ipak svaki put, uz najveći napor diže, jer hoće da do kraja ispije svoj kalež muke...

Stigoše napokon na Kalvariju. Nikada nije jedan događaj na svijetu imao toliko oprečnih shvaćanja i utisaka... Jedni sretni što su »postigli svoj cilj«, drugi puni bola, sućuti, iznenađenja, razočaranja... A Spasitelj? On dolazi na vrhunac najuzvišenijeg čina heroizma ljubavi, do kraja zemaljskoga puta kojega je velikodušno izabrao da otkupni čovječanstvo svih vremena. A Majka? U najdubljoj boli i predanosti, slijedi Sina...

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

V

KOJI JE ZA NAS BIO RASPET...

Kalvarija je postigla svoj cilj. Za sva vremena ga je postigla. Kad padnu u zaborav i najveći vrhunci pokriveni vječnim snijegom i ledom i sve tragedije na njima, ime Golgota — Kalvarija, ostat će vječno. Tu se izvršio najznamenitiji događaj u povijesti čovječanstva, događaj, koji je zasjekao i zasjeći će i u budućnosti u život svakoga čovjeka, u povijest svih naroda. Tu je Sin Božji koji se utjelovio da spasi ljude, od tih istih ljudi od svog izabranog naroda bio odbačen, osuđen i — raspet...

Nakon što je teškom mukom stigao na vrh Kalvarije noseći svoj teški križ bio je na nj razapet i to među dva razbojnika. To nam kaže sv. Evanđelje a tako se ispuni i ono proročanstvo Izaijino: »I bi ubrojen među zločince«. Isusove haljine razdjelili su među sobom vojnici a za nešivenu haljinu bacili su kocku. Tako se opet ispuniše proročke riječi: »Razdijeliše sebi haljine moje a za odjeću moju baciše kocku.« (Ps. 21, 19).

A njegova krivnja? To su grijesi naši. Uzeo ih je na se i pred Ocem ispašta njihovu krivicu, koja je nespojiva s njegovom svetošću. Zato je postao čovjekom da mogne primiti na se to breme neznanja, zloće, slabosti i sve ljudske bijede.

Sva ona svjetina, povorka bez ikakva reda, pratila ga je na teškom putu. Oni, koji su pred Pilatom vikali iz svega glasa: »Propni ga propni!« idu sada slavodobitno misleći kako su konačno pobijedili Čudotvorca... Ni mrvice sućuti ne može da osjeti njihova zavist, zloba, i nepravda.

A Spasitelj? Šuti. Vjernici podalje — plaču. A Majka? Kao skamenjena srca upravlja žalosni pogled u nebo, a sva se strese kad čuje udarce čekića onih, koji pribijaju njezina Sina na drvo križa... Strašni časovi...

Sad eno dižu križ da ga postave u već iskopanu jamu... Presveto tijelo se stresa, pričvršćeno je čavlima na nogama i rukama... O te se čavle objesi sva njegova težina a presveta otkupiteljska Krv nanovo proteče iz proširenih rana... Strašna muka — strašna kazna za grijehe svijeta...

I tako u najgroznijim mukama visi naš Spasitelj puna tri sata... Pa i u najtežem trpljenju, u njegovoj agoniji, ne daju mu mira. Sada još više iskaljuju na Njega svoju paklensku mržnju da je što bolje osjeti, dok je još živ. — A Spasatelj? Njegova presveta Duša još je malo u tijelu, njegovo Srce još malo kuca na zemlji, pa hoće da i te zadnje časove prikaže za čovječanstvo radi kojega toliko trpi. Njegove svete riječi upravljene s križa posvetiše taj križ i on od »rugla i sablazni« postade »drvo spasa«.

Prva riječ koju je rekao s križa bila je: »OČE, OPROSTI IM JER NE ZNADU ŠTO ČINE!« (Lk. 23, 34)

Zar ima što slična u povijesti čovječanstva? Ta riječ izmiruje nebo i zemlju, a pečat je za to presv. Krv, što curi potokom niz križ i natapa zemlju. Uistinu je pravo jednom rekao: »Nema veće ljubavi od one, kojom čovjek daje život za svoje prijatelje.« (Iv. 15. 13—14)

Pod križem stoji Majka. Bol je njezina beskrajna. »Kao more, velika je bol moja...« Ove riječi kao i one iz Tužaljke proroka Jeremije: »O vi svi koji prolazite putem obazirite se i vidite, ima li boli, kao što je bol moja...« mogu se s punim pravom primijeniti na tu Majku boli.

Njezin se presveti Sin sada eto dijeli od života, dijeli od Majke. Ali u ljubavi misli na nju

i izručuje ju najdražem učeniku sv. Ivanu. Sv. Oci tumače, da je preko njega postala Majka i svih nas. Tako smo pod križem postali Marijina djeca.

Svoju božansku moć i ljubav pokazao je Spasitelj još jednom na križu, kad je svečano izjavio desnom razbojniku na njegovu preporuku: »ZAISTA TI KAŽEM, DANAS ĆEŠ SA MNOM BITI U RAJU.« (Lk. 23, 43)

Krist šuti na poruge i uvrede. Ali kad mu se skrušena duša s pouzdanjem obraća, ne može da joj ne odgovori i tako je božanski utješi

Na križu je osjetio još i strahovitu zapuštenost, kako mi u svojoj ne bi klonuli, nego se pouzdali u Njega, koji će nas i u najtežoj depresiji najlakše razumjeti... »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio...« (Mt 27, 46) Te riječi najdublje zapuštenosti i trpnje već je o Mesiji navijestio prorok David u 21. Psalmu.

»ŽEĐAM« povikao je u silnoj žeđi što ju je osjetio radi velikog gubitka krvi. A kad mu prinesoše ocat, a ni kapi vode od bezbrojnih vrela što ih je ljudima stvorio, pokuša, ali ne htjede piti nego povika jakim glasom:

»SVRŠENO JE! OČE U RUKE TVOJE PREDAJEM DUH SVOJ« (Iv. 19, 30; Lk 23, 46) i — izdahnu.

Tako je svršio Bog i Čovjek na zemlji, da vjerno srce može promatrajući križ reći:

»Raspeti Isuse vjerujem u Te jer si Ti Sin Boga živoga! Ufam se u Te da ću po Tvojoj Muci i smrti zadobiti oproštenje grijeha, milost Božju i život vječni. — Raspeti Isuse ljubim Te jer si Ti mene i na smrti ljubio!«

A Majci pod križem: O Marijo, primi nas za djecu, budi nam u pomoći, osobito u smrtnom času, Ti Majko milosrđa!

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

OTAJSTVA SLAVNA

I

KOJI JE USKRSNUO IZ MRTVIH...

Prošla je tama Vel. Petka! Zastor se na hramu u času Isusove smrti razderao i tim prestaje Stari Zavjet a nastupa Novi koji ga je dopunio Žrtvom na križu.

Strveno od bola, užasa i straha vrati se ono malo štovatelja Učiteljevih S Golgote. Uistinu se ispunilo ono: »Zaista, vam kažem vi ćete plakati i tugovati, a svijet će se veseliti. Ali će se vaša žalost pretvoriti u radost!« (Iv 16, 20)

Sve se to u potpunosti dogodilo. — U subotu na dan Pashe, teško su i sporo odmicali sati... Pobožne žene odlučiše otići grobu, ali dok traje svetkovina ne mogu. Nisu ni znale da je grob zapečaćen i da ga čuva jaka straža. Mislile su tužne pomazati Isusovo tijelo kako to dolikuje. Vidjele su kako je ono na brzinu sahranjeno. U ovom pothvatu svakako je bila prva Marija Magdalena.

A Gospa? — Ona utopljena u more bola, u dubokom proživljavanju svega što se je dogo-

dilo, u potpunom predanju — sjedinjena s voljom Očevom, osjeća duboko u duši mir. A srce je još uvijek kao jedna krvava rana... Razmišlja o svemu u šutnji tišine, tek duboki uzdasi prekidaju taj muk. Ali od časa do časa zabljesne u njenoj duši svjetlo nade, zasine duboko uvjerenje, da će Sin uskrsnuti! Zato Majka i nije među onim pobožnim ženama koje su odlučile pomazati mrtvo tijelo svoga Učitelja. Ona, iako još strvena od boli, ipak strpljivo, puna čežnje i nade očekuje trenutak kad će ga ugledati živa.

Osvanulo je divno sveto Uskrsno jutro! Opet prvi traci sunca pozlaćuju zemlju i njegova veličanstvena kugla što se na istoku pomalja kao da javlja Zemlji i čestita joj radost!

Da, žene su tu novost već kod groba saznale i osjetile radost! Anđeo im je saopćio, a blago ih i ukorio: »ZAŠTO TRAŽITE ŽIVOGA MEĐU MRTVIMA? ON NIJE OVDJE.

USKRSNUO JE! SJETITE SE KAKO VAM JE GOVORIO DOK JE BIO JOŠ U GALILEJI: »Sin Čovječji treba da bude predan u ruke grješnika i da bude razapet, te da uskrsne treći dan.« I one se sjetiše njegovih riječi«. (Lk. 24, 6—8)

Zatim im reče anđeo: »Hajdete i recite njegovim učenicima, posebno Petru: pred vama ide u Galileju gdje ćete ga vidjeti, kako vam je rekao!« (Mk 16, 7)

Bez daha potrčaše žene da jave učenicima radosnu vijest Uskrsnuća. Petar i Ivan pohitaše odmah na grob, pa kad vidješe da tijela uistinu nema, duboko zamišljeni vratiše se nazad. U to se Marija Magdalena još neutješena opet vrati na grob. Gleda i traži na sve strane ne bi li gdje ugledala svoga Učitelja. Svaki čas poviruje u grob, vidi i anđele, ali ni to je ne može utješiti i rastresti. Ona samo Učitelja traži. I opazi ga, ali ga prepozna tek kad je zovnu imenom! To je dokaz koliko je vjera u uskrsnuće bila slaba i u onih, koji su bili najbliže Učitelju.

Jedino Majka koja je »sve riječi čuvala u srcu svom«, sačuvala je ovo. I Crkva vjeruje, da je On njezinu vjeru, ljubav, nadu i trpljenje a posebno odanost nagradio tako, da se je ukazao najprije Njoj dubokom radosti naplatio njezino neizmjerno trpljenje.

Uskrsnuće Kristovo preobrazilo je život na zemlji! Ono je dalo pravi temelj kršćanskoj vjeri; probudilo svijest o potrebi žrtve; razbuktalo, a i danas rasplamsava pravu kršćansku ljubav.

U ljudima se počela buditi svijest da su braća, jer je Isus za s v e trpio. Uskrsnuće Spasiteljevo pokazalo je ljudima pravi smisao života. Život na zemlji proveden u ljubavi prema Bogu i bratu već je predokus vječnog života koji će se iza našeg uskrsnuća ostvariti u svojoj punini.

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

II

KOJI JE UZAŠAO NA NEBO...

Poslije Uskrsnuća i prvoga ukazanja Isusova svojoj Majci, Gospa je bila u stalnom radosnom očekivanju. Neizmjerna sreća i duhovno veselje napunilo je njezinu čistu dušu na uskrsno jutro, a to se veselje povećalo svaki put kad Ga je ponovno vidjela.

Spasitelj je utvrđivao svoje apostole u vjeri, u pouzdanju u Njega još za života i to svojim čudesima, svojim propovjedanjem a posebno tumačenjem značenja propovijedi i primjera iz naravnog života, što ih je svijetu iznosio u pričama. — Sada, poslije Uskrsnuća opet ista ljubav, ista briga, da se uzdrže u jedinstvu... A tko će ih bolje držati u tome, tko će ih bolje čuvati na okupu, nego njegova Majka. Zato su apostoli upirali oči u nju i sve svoje dvojbe, sve teškoće i težnje iznosili su njoj. A Spasitelj je svoju Majku i Majku buduće Crkve svakim časom pripremao za tu uzvišenu zadaću. On ju je rasvjetljivao sve više i više, ispunjao njezin duh sve većom ljubavlju. A jer je bila puna milosti i ljubavi prema Bogu već od svoga Začeća,

ljubavi prema neumrlim dušama i njihovom vječnom spasenju, Ona je već tada dobila ulogu: »Posrednica svih milosti!« Ona je bila u vjeri, pouzdanju i ljubavlji najviše utvrđena i nenadmašiva.

A Spasitelj poslije Uskrsnuća? Bi li se tko usudio pokušati otkriti ono, što je u to vrijeme krilo u sebi Njegovo božansko Srce! ... Ili zar bi mogla i bila kadra to iznijeti ljudska riječ? ...

Pogledajmo u duhu čovjeka koji plovi uzburkanim morem ... Nenadano ga je zatekla oluja. Tama na sve strane. Vjetar lađu goni a valovi hoće da je progutaju. Munje presijecaju tamu, gromovi pucaju, lađa se sve više naginje, trese, škripi i puca, eto, izgleda sad će propasti ... Strašni časovi očekivanja ... Uistinu, jedan je strahoviti val zahvati, u isti čas zabljesnu munja i puče strijela u jarbol, lađa se prope u vis, a zatim potone u dubinu ... Od čovjeka više ni traga ... Ali se najednom ipak pokaže na površini vode, valovi se pomalo smiruju i čovjek držeći se jednoga dijela razbijene lađe sretno se spašava! — Što će osjećati taj čovjek, otac obitelji, kad se nakon svoga brodoloma opet sretno vrati svojoj djeci? ...

Zar to nije samo blijeda slika sreće i mira što ga je osjetilo presv. Srce Boga — Čovjeka,

nakon izvršene teške zadaće i nakon slavnog Uskrsnuća?! Tu sreću je htio preliti dobri Učitelj u srca svojih dragih učenika i tako ih utvrditi i pripremiti za još dulji rastanak — za dan svoga Uzašašća.

I on je došao. Božanski Spasitelj nakon što je 40 dana poslije Uskrsnuća utvrđivao svoje učenike u vjeri, pouzdanju i ljubavi, preporučujući im stalno mir, izveo ih je na brdo, da se na očigled svih digne u nebo! To neka im bude utjeha za pretrpljenu bol radi njegove muke: neka im bude pouka da odozgor i samo odozgor očekuju pomoć i jakost u svim kušnjama što će ih sada snalaziti — a bit će ih mnogo ...

I dok su još uvijek zapanjeni gledali kako njihov dobri Učitelj odlazi u nebo, ukazaše im se anđeli i sjetiše ih, da će On opet jednom doći na zemlju, kako im je rekao. Tada smireni, puni ljubavi i nade vratiše se učenici u Jeruzalem, da u dvorani posljednje Večere zajedno s Majkom Marijom u molitvi dočekaju dolazak Duha Svetoga kojega im je Gospodin i Učitelj obećao.

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

III

KOJI JE POSLAO DUHA SVETOGA...

»Dođi Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i oganj svoje ljubavi u njima užeži!«

Ovaj zaziv moli sv. Crkva, mole vjernici pred svakim važnijim činom. A zašto?

Naš Spasitelj kad je počeo javno naučavati izabrao je dvanaest apostola. To su većinom bili neuki ljudi, najviše ribari. Ove prve svoje učenike On je tri godine poučavao pred narodom i nasamo, činio čudesa i utvrđivao ih u vjeri; I voljeli su ga, bili su mu odani. Svaka njegova pažnja ih je dirnula, a svaki napadaj na Učitelja od strane protivnika, žigosali su i bili su spremni braniti ga. »Svoj ću život dati za te!« (Iv. 13, 37) kliče Petar na posljednjoj večeri.

Ali to su ljudi. Pravo je Gospodin rekao: »Duh je spreman, ali je tijelo slabo, zato bdijte i molite!« (Mt 26, 41)

Ovo je zadnji nauk Učiteljev, zadnja opomena što ju je prije muke dao.

Poslije slavnog Uskrsnuća kad ih je već razveselio i pomalo opet utvrdio, Učitelj se sprema na vidljivi rastanak sa svojim učenicima.. Ali zna da će sve njegove riječi iščeznuti iz njihovih srca, osjećaji se pomalo rasplinuti, ako ne bude jedne jake moći da ih zadrži, svjetla da ih rasvijetli i snage koja će im pomoći da njegov nauk izvrše. Velika i teška je bila zadaća koju je na njih stavio i za ono vrijeme, a pogotovo za budućnost i sve vjekove do konca svijeta. I tu silu, to svjetlo i pomoć im obećaje po Duhu Svetomu koga će im poslati.

»Ovo sam vam govorio boraveći s vama. A Tješitelj, Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, naučit će vas ovo i sjetiti vas svega što vam rekoh.« (Iv. 15, 25—26)

To im je rekao još za posljednje Večere. A svečano im je ovo ponovio poslije Uskrsnuća, malo prije nego je uzašao na nebo riječima: »I evo, ja ću poslati na vas ono, što je moj Otac obećao. A vi ostanite u gradu dok ne budete obučeni u silu odozgor.« (Lk. 24, 48—49) Kako velika je bila briga i ljubav Spasiteljeva za njegove učenike cijelo vrijeme, a posebno ovih 40 dana nakon Uskrsnuća.

Kako je bilo apostolima teško kad su se borili »cijelu noć« na jezeru a nisu uhvatili ni jedne ribe... Pa kad su u praskozorje opazili

na obali sjenu čovjeka i kad ih on upita jesu li što ulovili, morali su odgovoriti niječno. Tada im on pokaže rukom gdje da bace mrežu. Poslušaše. A gle čuda! U času mreža bi puna riba — a oni se odmah dosjetiše tko je taj »Neznanac!«

A kako su tek bili dirnuti kad su gladni, umorni i prozebli izašli na suho, a taj isti Neznanac dočekao ih i pozvao da doručkuju. Oni ugledaju žeravu, na njoj ribu i pripravljen kruh... I sada u tom divnom svečanom raspoloženju podijelio je Spasitelj sv. Petru primat u Crkvi, koja još nije bila stvarno ni osnovana! Sve su to bile priprave, sve kapital iz kojega će se razviti mistično tijelo Kristovo — Sv. Crkva!

I ona je osnovana upravo na p r v u svetkovinu Duhova! To je dan kad je sišlo posebno svjetlo i snaga odozgor, toplinom i svjetlom oplodilo sjeme Kristove nauke i ono je počelo donositi plod.

Nakon Njegova Uzašašća apostoli po naputku Gospodinovu mole i očekuju dolazak Duha Svetoga zajedno s Marijom, Majkom njegovom i sada još jedinim njihovim uporištem.

I ON JE DOŠAO! Poslan od Oca i Sina, osvjetlio je najprije apostole, zažario njihova

srca vječnom ljubavlju, protjerao strah i obzir ljudski i napunio ih sve divnim apostolskim žarom: žrtvovati se u svemu za slavu svoga Učitelja, za spas duša.

To svjetlo, ta snaga i ideal vodili su sv. Crkvu i vjernike svih vremena od doba sv. mučenika do II Vatikanskog Sabora, vodi i danas a vodit će i do konca svijeta! — Tko bi mogao zaviriti u tajnu radionicu Duha Svetoga u Crkvi, u pojedinim dušama?! Da se to upozna, bit će primjerna cijela Vječnost, i to neprolazno vrijeme bit će prikladno, da se za te milosti zahvaljuje!

Hvala Ti Gospodine da sam i ja dijete sv. Crkve! Daj da to budem što potpunije! U njoj je jedino sigurnost na zemlji jer ju čuva i vodi Duh Sveti i jer si Ti obećao apostolima koji su temelj sv. Crkve, a po njima i svoj njezinoj djeci: »EVO JA SAM S VAMA U SVE DANE DO KONCA SVIJETA! (Mt 28, 20)

Očenaš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Ocu.

IV

KOJI TE JE DJEVICE NA NEBU UZEO...

Smrću na križu dovršeno je djelo otkupljenja. Dolaskom Duha Svetoga utemeljeno je kraljevstvo Božje na zemlji — sv. Crkva.

A Majka Spasiteljeva? Ona je još na zemlji. Ona je potporanj mladoj Crkvi, utjeha i nada. Neprimjetno privlači sve. Njezina molitva prizivlje blagoslov radu apostola i svi njihovi uspjesi vesele Majku, jer su to uspjesi i njezina Sina.

Koliko misli na Njega, koliko čezne da se sastane s Njim! Istina je da ga prima dnevno u sv. Pričesti, ma želja je vuče da bude stalno s njim. Ali majčino srce osjeća i za povjerenu joj djecu na zemlji, kojoj je još uvijek toliko potrebna njezina majčinska ljubav i pažnja. Već se i hajka diže protiv njih. Majka za njih moli, a za sebe očekuje u svoj pripravnosti čas, kad će je pozvati njezin Sin iz ovoga života u Vječnost.

Uvijek je bila za to spremna, a sada pogotovo poslije odlaska njezina Sina, ne bi je imalo šta zadržavati na zemlji. Ali njezina odanost trpi i ovu razdijeljenost od Onoga, koji je život njezina života, sva njezina ljubav i čežnja — jer On to hoće... A hoće zato da se Crkva, njegovo mistično tijelo u prisutnosti Majke što više razvije, što bolje ojača. Jedina je Ona »čuvala sve u srcu svom«, zato je i bila učenicima »živi uzor njihova Učitelja«, otvorena knjiga njegove nauke i divan primjer vršenja volje Božje.

I kako su joj bile duge one godine što ih je proživljavala na zemlji poslije Uzašašća Isusova... S kakvom li je čežnjom, očekivala svršetak svoga boravka u ovoj dolini suza, svršetak, koji će je zauvijek sjediniti s njezinim predragim Sinom!

I on je došao! Došao je napokon taj žuđeni dan, nakon dugih — po predaji — šesnaest godina samoće... A kakav je bio taj dan, taj žuđeni čas kojega je svom čežnjom očekivala? Mi, koji s nesigurnošću pa i strahom očekujemo čas prestanka našega ovozemnog života, ne možemo to razumjeti. Nas priječe mnogi razlozi. Privlači nas zemlja a bojimo se odgovornosti kako smo upotrijebili vrijeme svoga života. Stoga se ne možemo veseliti času smrti, iako znamo

da je to samo prijelaz iz prolaznog života u vječni. Kod Marije bilo je sve drugačije...

Prošlo je brzo ono zlatno doba njezina djetinjstva i boravka u hramu. Prošlo mladenačko doba sv. Djevice, uvijek ponizne i kreposne pune odanosti u sv. volju Božju, pune pobožnosti prema Njemu. A tada je zasjekao poseban plan Providnosti u taj tihi, dotada nepoznati život, i Ona se tom planu svom poniznošću odazvala. »Zvat će me blaženom svi naraštaji«, izrekla je u nadahnuću jednom Djevica — Majka. Ali, koliko borbe, muke i bola, neizmjernog trpljenja stajalo je na putu života u razdoblju od toga usklika do njegova ostvarenja!...

Zaista Majka boli, suotkupiteljica ljudskoga roda, zaslužila je svoja najuzvišenija imena kojim će je budućnost nazivati! Njoj su sv. Crkva i vjernici dali imena: »Zvijezda mora«, »Zdravlje bolesnih«, »Utjeha žalosnih«, »Utočište grješnika«, »Majka Božje milosti«, »Zvijezda jutarnja«, »Kraljica mučenika«, »Pomoćnica kršćana«, Kraljica svih svetih«, »Kraljica mira«! Te i sve ostale titule lijepo pristaju ovoj »Majci divnoj«, ovom največem Biću iza Boga, najljepšem njegovu stvoru! Ona je — Majka Božja!

I došao je sveti čas — polaska u nebo! Najbolji Sin sve je učinio da Majka više ne trpi. Čaša je njezina već odavna bila do vrha puna.

Zato je njezina duša lako, nakon pozdrava s prisutnim apostolima, a bez sumnje uz nevidljivu prisutnost njezina Sina, pošla sa zemlje... Međutim su korovi anđela najspremnije čekali svoju Kraljicu da joj budu divna pratnja na putu u nebo!

Mir, veselje, sreća i neizmjerno blaženstvo ovih svetih trenutaka naknada su za onu neizmjernu bol što ju je presveta Djevica i Majka s potpunim predanjem u volju Božju podnijela na zemlji.

Majko! Tvoje su boli prošle! Uznesena si na nebo, da više ne trpiš na zemlji. Ali Ti si vjerna slika svoga Božanskog Sina... I jer je On jednom rekao: »Milina mi je biti među sinovima ljudskim« — daj o Majko ugledaj se i dalje u taj divni primjer ljubavi i milosrđa! Posjeti češće ovu zemlju, ovaj naš jadni planet, koji Te toliko ljubi i štuje!

Daj da osjetimo Tvoju dragu blizinu ne samo u Lurdu i Fatimi — nego svuda gdje god ima Tvoje djece! A gdje to nisu, neka ih Tvoja majčinska dobrota učini Tvojom djecom!

Očenaš... 10 Zdravo Marijo, 1 Slava Ocu...

V

KOJI JE TEBE DJEVICE NA NEBU OKRUNIO

Jednoga dana sjedio je Gospodin na Gori, a oko njega se okupilo mnoštvo naroda. Gledao ih je i gledao a zatim je održao svoj glasoviti »Govor na gori«. U njemu im je htio dati jezgroviti nauk kako da žive, ili drugim riječima kako da usmjere svoj životni put prema sretnoj vječnosti. Taj se govor kasnije nazvao »Osam blaženstva« pa i sama gora na kojoj je govorio nazvala se tim imenom.

I zar ne nalazimo divni odsjev ovih »blaženih« u životu Njegove presv. Majke?

1. Zar nije Marija bila »siromašna u duhu?« Zar se nije smatrala uvijek samo »službenicom Božjom«, pa i u času najvećeg odlikovanja?

2. »Blago onima koji tuguju jer će se utješiti«... A tko je u životu imao više razloga da tuguje od One, za koju nadahnuti prorok kaže: »Velika je kao more bol moja...« U onoj mjeri kojom je Isusa ljubila u tolikoj je mjeri i trpjela s njim.

3. Zar nije presv. Djevica bila krotka? O njezinoj krotkosti znao bi nam najbolje govoriti njezin prečisti zaručnik sv. Josip, a i drugi koji su je poznavali.

4. »Blago onima koji žeđaju pravde jer će se nasititi«. Opet vidimo presv. Djevicu, koja stalno moli i zaziva milosrđe Božje da dade Pravednika koji će spasiti svijet. — I ono što su molili tisuće i tisuće godina, istom se na molitvu ponizne Djevice iz Nazareta obistinjuje, a njezin je duh potpuno zasićen jer dane joj milosti nadvisuju njezino očekivanje i molitve.

5. »Blago milosrdnima jer će milosrđe postići...« Cijeli je život bila milosrdna, a posebno otkad se mogla i osobno ugledati u uzvišeni primjer svoga Sina. Nije milosrđe pokazala samo onda, kad je sudjelovala kod »prvoga Isusova čuda« na svadbi u Kani, nego i kasnije u životu. A i sada iz vječnosti njezino majčinsko srce šalje neprestano dokaze svoga milosrđa i ljubavi. Nije bez razloga prodrla iz utješenog srca zahvalna molitva: »Spomeni se!«

6. »Blago onima koji su čista srca...« Ovdje je suvišna svaka riječ. Svi znademo da osim Spasitelja nitko nije bio, niti će biti, čistijega i svetijega života ovdje na zemlji od Njegove presv. Majke, Bl. Djevice Marije.

7. »Blago mirotvorcima, jer će se sinovi Božji nazvati...« I opet vidimo »Kraljicu mira« koja, posebno od časa kad joj je Sin uzašao na nebo, čuva njegovo malo stado i pribavlja kao milosrdna Majka mir duša i srca svima onima, koji za njim čeznu i žele ga.

I kroz čitavu povijest, Crkva zar nije priticala u pomoć vjernicima u najsudbonosnijim trenucima? — Ali to je usavršenje one mirotvorne snage, koju je Ona pokazivala i u cijelome svom životu.

8. »Blago progonjenima radi pravde...« To je Marija i te kako iskusila u životu i to na poseban način... Ne samo da je trpjela radi svoga Sina koji je nedužan trpio, nego je i kasnije sa svakim tko je trpio, trpjela i Majka. S progonjenima se osjećala progonjena, sa zlostavljanima zlostavljana, svačija bol našla je odjeka u njezinom majčinskom srcu.

I sva ta blaženstva što ih zajedno nema nitko drugi od Adamove djece, bila su posebnom milošću Duha Svetoga i zaslugama Kristovim u duši preč. Djevice i Majke. Zato nije nikakvo čudo da je i najveća odlika i nagrada čekala Gospu nakon dolaska u nebo!

Po rukama svoga presv. Sina, a odlukom Presvetog Trojstva BILA JE OKRUNJENA DIVNOM KRUNOM na nebu Ona, koja je nazvana

»Divnom kćerkom« Boga Oca, a »Zaručnicom« Duha Svetoga. Božanski Spasitelj kojemu je »data sva vlast na nebu i na zemlji« okrunio je Majku koja mu je pomogla otkupiti svijet!

Ona, Suotkupiteljica ljudskoga roda, bila je dostojna da primi ovu najveću odliku, što se Gospodin jedino Njoj od svih stvorova udostojao udijeliti.

Majko! Na zemlji su se u Tvom životu stalno izmjenjivali časovi najveće sreće, mira i zanosa sa časovima najdublje boli i trpljenja...

Stalnu promjenjivost života u ovoj suznoj doli, zamijenila je Tebi Marijo potpuna, sveta, čista i najuzvišenija radost, kad Te je Tvoj Božanski Sin okrunio za: KRALJICU NEBA I ZEMLJE! Od tada si postala naša Nebeska Majka! Zato se utječemo pod Tvoju obranu o sveta Bogorodice, molbe naše ne odbaci u potrebama našim, nego nas uzmi pod Tvoje sveto okrilje Djevice slavna i blagoslovljena!

Očenaš... 10 Zdravo Marijo, 1 Slava Ocu...

Zdravo **Kraljice...**

»I
D
»(
M

d(
G
st

iz
n(

d(
či
ža
M
Z:
B
n:
D

Tisak: »ORBIS« — Zagreb